

ספרי' - אוצר החסידים - ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

דבר מלכות

מכתב כללי לר"ה-ב

שיחות קודש

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א

שני אורסא הן

מליובאוויטש

יוצא לאור על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים וחמש לבריאה
הי' תהא שנת סגולות המשיח
שנת הק"ד לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

אגרת קודש

מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א לקראת השנה החדשה ה'תשנ"ב

- תרגום מאידית -

ב"ה, מוצאי ש"ק פ' תבוא אל הארץ,

כ"א אלול,

שבת סליחות, ה'תנש"א,

ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל

בכל מקום שהם

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבואנו מיום שבת-קודש, בה קראו ברכים את פרשת „תבוא אל הארץ“, הנפתחת במצוות ביכורים (ובפירוט פרטים רבים בהבאת הביכורים),

הו זמן המתאים - לאחר הפתיחה בברכה, ברכה שהזמן גרמא, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה - לעמוד ביתר הרחבה על נקודה שנגענו בה בקצרה באגרת הקודמת, בקשר למצוות ביכורים, שתוכנה של הבאת הביכורים היא ההכרה שברכת ה' היא המביאה ליהודי את שפע התבואות והפירות בשדהו, אשר משום כך הוא מעניק לקב"ה מראשית כל פרי האדמה, מראשית וממיטב פירות, ומודה לה' על כל חסדיו.

אצל יהודי קיימת הרגשה תמידית של הודיה לקב"ה על חסדיו בבני חיי ומזוני, ובפרטים ופרטי הפרטים שבכל אחד מהם, כפי שאנו אומרים בכל יום, שלוש פעמים: „גודה לך . . על חיינו המסורים בידך . . ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובוקר וצהרים“.

תירה מזו: אפילו בקרב אומות העולם, המאמינים ומכירים שהקב"ה הוא בורא

מוצאי ש"ק. . שבת סליחות: ראה מכתב מוצש"ק כ"ה אלול ה'תשד"מ הערות ד"ה „מוצאי שבת-קודש“ וד"ה „מוצאי שבת-קודש“. . שבת סליחות“ (לקו"ש חכ"ד ע' 647). וש"נ.

כ"א אלול: יום חנוכה בית הכנסת ובית המדרש המרכזי דליובאוויטש שבליובאוויטש (770) בשנת ה'ש"ת. המאמר שנאמר אז - נדפס בסה"מ ה'ש"ת ע' 160. השיחה - בספר השיחות ה'ש"ת ע' 176-177. סליחות: פעולת ימי הסליחות לאחר העבודה בימי אלול הקודמים - ראה כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) הוספות סי' יג. וש"נ.

פרטים רבים: עוד פרטים ראה במס' בכורים פ"ג. ברמב"ם הל' ביכורים פ"ג ופ"ד. הפתיחה בברכה: ע"פ פתיחת אגרת הראשונה באגה"ק שבתניא. וראה מכתב עש"ק ח"י אלול ה'תשד"מ הערה ד"ה פותחין בברכה (לקו"ש חכ"ד ע' 641). וש"נ. באגרת הקודמת: דיום ד' פ' תבוא אל הארץ גו', ח"י אלול (נדפסה לעיל).

העולם ומנהיגו - שכך צריך להיות וכך גם יהיה במידה השלמה והמלאה כאשר העולם יהיה כפי שהוא צריך להיות, וכפי שאנו מבקשים בתפילות ראש-השנה: וידע כל פעול כי אתה פעלתו, ויבין כל יצור כי אתה יצרתו, ויאמר כל אשר נשמה באפו, ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה - גם אצלם מצאנו הנהגה זו של מתן תודה לה' על המזון וכדומה.

עם זאת, במצוות ביכורים אנו מוצאים ביטוי עמוק יותר ומקיף יותר של הכרת-תודה לקב"ה: היהודי מבטא את רגש-תודתו לקב"ה על השפע שהעניק לו לא רק בדיבור, אלא הוא מבטא זאת בצורה חזקה יותר, במעשים - הוא לוקח את ראשית ומיטב פירותיו, מראשית כל פרי האדמה, ומביא אותם לבית-המקדש, "תביא בית ה' אלקיך", ומניח אותם לפני הקב"ה, והנחתו לפני ה' אלקיך.

בהבאת ובמסירת כל המיטב והיפה לקב"ה, משתקפת ההכרה המלאה שלה' הארץ ומלואה, שהכל שייך לקב"ה; היהודי אינו מסתפק בהכרה, שכל אשר לו הגיע אליו בחסדי ה' וברכתו יתברך - אלא בהבאת הביכורים הוא מראה, שגם לאחר שהוא מקבל את שפע הפירות, עדיין הכל שייך לבורא העולם, שכן, "לה' הארץ ומלואה" - ומשום כך הוא מביא את ראשית כל פרי האדמה (המיטב והיפה) לפני ה' אלקיך, שזה נשאר ברשותו של הקב"ה.

* * *

כידוע, יהודים נקראים, "ביכורים", על-פי הכתוב: כביכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם, משום שהם ה"ראשית" של העולם - קודמים ונעלים מכל הברואים - מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר; שכן בני-ישראל הם התכלית של כל הבריאה, כפי שחז"ל אומרים על הפסוק, "בראשית ברא אלוקים", שהעולם נברא עבור היהודים שנקראים, "ראשית". דבר זה מתייחס לכל יהודי יחיד, לאנשים, נשים וטף, כפי שאומרים חז"ל: כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם.

כשם שהביכורים, בפשטות, צריכים להיות מובאים לירושלים ולהיות מונחים בבית-המקדש, לפני מזבח ה' אלקיך - כך גם בנוגע לעם ישראל: בהיותם ה"ביכורים" של

מראשית כל פרי האדמה: תבוא כו, ב.

הרגשה תמידית של הודיה לקב"ה: להעיר מבר פי"ד, ט: על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא. יל"ש עה"פ (תהלים קנ, ו) כל הנשמה תהלל י"ה (רמז תתפט). וראה לקו"א להה"מ (הוצאת קה"ת) ס"ו רא (נ, ד). או"ת ע, ד (בהוצאת קה"ת תש"מ ואילך - ס"ו רל).

אומרים בכל יום: בתפילת העמידה ברכת מודים.

שלוש פעמים: ובשבת (ויוהכ"פ) ארבע (וחמש) פעמים.

בתפילות ראש-השנה: בתפילת העמידה (בברכת, "אלקינו כו' מלך כו").

תביא בית ה' אלקיך: משפטים כג, יט. תשא לד, כו.

והנחתו לפני ה' אלקיך: תבוא כו, י.

לה' הארץ ומלואה: תהלים כד, א.

שגם לאחר שהוא מקבל את שפע הפירות. לבורא העולם: וע"ד לשון ס' החינוך (מצוה שכח) בנוגע לשנת השמיטה: שיראה ממעשה האדם בכל ענין שנה זו (דשמיטה) כאילו אין דבר מיוחד ברשות ורק שהכל ברשות אדון הכל.

כידוע, יהודים נקראים "ביכורים": זמר ח"ג רנג, א (ברע"מ). וראה חז"ב קכ"א, רע"א (ברע"מ). - הובאו ונתבארו באוה"ת פ' תבוא וע' תתרגל ואילך. שם ע' תתרגל ואילך. סה"מ תרנ"ד ע' רפד ואילך. וראה אסת"ר פ"ט, ב.

העולם, הרי ה"מקום" האמיתי של בני-ישראל, של כל אחד ואחד מישראל, הוא לפני ה' אלקיך, בבית-המקדש.

שהרי עיקר מציאותו של יהודי היא נשמתו האלוקית, אשר היא חלק אלקה ממעל ממש, ומשום כך, כל יהודי, בכל מצב שבו הוא נמצא, הריהו קשור ומחובר עם הקב"ה, ולכן עליו להימצא לפני ה' אלקיך.

ורעיון זה צריך לחדור ולמלא את כל חייו של יהודי, הן באופן כללי והן בכל פרט. יהודי צריך להרגיש כי כל פרט של חייו הוא ענין של "ביכורים" להשם יתברך: לא רק בשעה שהוא עוסק בענינים אלוקיים, עניני לימוד התורה וקיום המצוות, אלא גם כאשר הוא מתעסק בדברי החולין שבעולם, כמו פרנסה וכדומה - הואיל ואלה הם דברי הרשות של יהודי, שייכים גם הם לענין הביכורים, וממילא עליהם להיות חדורים וממולאים במידה המלאה והגבוהה ביותר של רוממות וקדושה, כפי שראוי לדבר שצריך להיעשות לפני ה' אלקיך.

ואפילו כשמדובר במחשבה דיבור או מעשה יחיד, שנראים קטני-ערך בהשוואה למחשבות דיבורים ומעשים אחרים שלו - הרי כאשר הוא מתבונן כראוי, שגם מחשבה דיבור או מעשה אלה הם חלק מ"ביכורים", שמובאים לבית המקדש, לפני ה' אלקיך - והכהן אשר יהיה בימים ההם משגיח על כל תנועה שלו - ודאי ישתדל ויתאמץ, שכל דבר, ולו הפעוט ביותר, כל פרט ופרט של התנהגותו ייעשו במלוא שימת-הלב והזהירות.

וכפי שאנו רואים במצוות ביכורים בפשטות, שהבאת הביכורים נעשית מתוך הרבה ריכוז ותשומת-לב בכל פרט ופרט: מיד בהתחלה, בהפרשת הביכורים, אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה, כורך עליה גמי לטימן ואומר, הרי זו ביכורים; אחר-כך הוא אוסף את הפירות, מוליך אותם בעצמו את כל הדרך, עד שהוא מביא אותם בטנא מקושט וכו' לירושלים, לבית-המקדש, עם כל הסדר המפורט של הבאת הביכורים, כמתואר בפרוטרוט על-ידי חז"ל.

יהודים. ה. הראשית" של העולם: כמ"ש (ירמי' ב, ג) קדש ישראל לה' ראשית תבואתו. וראה זה ח"ב וז"ג שם. תדבאר פ"ד. ויק"ר פל"ו, ד. תנחומא (באבער) בראשית ג. פרש"י ר"פ בראשית. ד"ה קדש ישראל לה' בלקנות פינתס עט, סע"ב ואילך. אה"ת פינתס ס"ע א"רג ואילך. שם ע' א"ריב ואילך. תבוא שם. סה"מ תר"ל ע' רה ואילך.

כביכורה. . אבותיכם: הושע ט, י.

מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר: ב"ר פ"א, ד.

כמאמר חז"ל. . הראשית: תנחומא (באבער), ויק"ר ופרש"י שם. וראה או"ת לה"מ בתחלתו.

בראשית ברא אלקים: בראשית א, א.

כפי שאומרים חז"ל. . העולם: סנהדרין לו, סע"א במשנה. וראה פירוש המשניות להרמב"ם בהקדמתו ד"ה דע כי הקדמונים חקרו.

לפני מזבח ה' אלקיך: תבוא כו, ד.

עיקר מציאותו של יהודי היא נשמתו האלוקית: ראה תניא פכ"ט (לו, א). ר"פ לב. שעה"ה פ"ו (פ, סע"ב), רדב"ז לרמב"ם הל' מריים פ"ב ה"ד.

חלק אלקה ממעל ממש: תניא רפ"ב.

דברי הרשות. . חדורים. . וקדושה: ראה גם מכתב עש"ק ח"י אלול תשמ"ג (לקו"ש חכ"ד ע' 622 ואילך). וש"נ.

והכהן אשר יהי' בימים ההם: תבוא כו, ג.

ויהד עם תחושת גודל האחריות והזהירות של יהודי בכל פרט של הנהגת-ה, "ביכורים" שלו, הוא מתמלא שמחה עצומה על האושר הגדול שזכה, בהשגחה פרטית, להיות ה"ביכורים" של הקב"ה, ויש בכוחו "להביא" את עצמו, עם כל מחשבותיו, דיבוריו ומעשיו, ולמסור את הכל להקב"ה,

וכך אנו מוצאים בסדר הגדול והתגיגי של הבאת הביכורים בפשטות, עד שבמשך כל ההליכה לירושלים שמחתי באומרים לי בית ה' נלך, וכשהגיעו לירושלים ולהר הבית, נטל כל אחד ממביאי הביכורים את ה"סל", את טנא הביכורים על כתפו ונשא שבה לקב"ה - ואומרין הללו' הללו איל בקדשו וכו', עד כל הנשמה תהלל ייה הללו' ובמיוחד היתה השמחה גדולה עם הגעתם לבית-המקדש, לאחר שהונחו הביכורים לפני מזבח ה' אלקין, שאז וענית ואמרת - קראו בקול רם וברור וברוב חדווה את פרשת הביכורים.

* * *

האמור לעיל מעניק חיוק ותוספת חיות ושמחה בעבודתו המיוחדת של יהודי במשך חודש אלול - תקופת חשבון הנפש על השנה החולפת ותקופת ההכנה לשנה הבאה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה - כאשר כל יהודי מרגיש קרוב לקב"ה, אני לדודי ודודי לי; וכמשל הידוע של רבנו הזקן, שבחודש אלול מתנהג הקב"ה עם יהודי כפי שנוהג מלך היוצא "לשדה", ומקבל שם את כל הבאים בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם.

כשיהודי מרגיש את הקירבה הזאת של הקב"ה, מעורר הדבר בלבו התעוררות כפולה - מצד אחד, התחזקות יתירה בחשבון-הנפש ובהכנה, על-ידי השתפרות והתעלות בכל פרט ובכל הפרטים של עבודת השם - תורה, עבודה וגמילות-חסדים, כפי שמתאים להתנהגות של אדם שזוכה לקירבה כה יוצאת-דופן למלך מלכי המלכים הקב"ה; וביחד עם זאת, גם רגשות אהבה עמוקים לקב"ה (כפי שמבטאות המילים, "אני לדודי"), בשעה שהוא קולט ומרגיש את "הארת הפנים" הגדולה והחמה של הקב"ה לכל יהודי.

אזס יורד לתוך שדהו כו': פרש"י עה"פ תבוא כו, ב. מביכורים פ"ג מ"א. תוספתא ביכורים פ"ב ה"ז. פרש"י עה"פ משפטים כג, יט. רמב"ם הל' ביכורים פ"ב הי"ט. הוא . . מוליד אותם בעצמו; ד, המפריש ביכוריו להעלותם בידו לירושלים, לא ישלחם ביד שליח" - רמב"ם שם פ"ב הכ"א, מירושלמי ביכורים פ"א ה"ה. וראה להלן בפנים, ובהנסמן שם הערה ד"ה וכשהגיעו.

כמתואר בפרוטרוט על-ידי חז"ל: ביכורים פ"ג. רמב"ם שם פ"ג ה"ב ואילך. פ"ד הט"ז ואילך.

קורין . . נלך: רמב"ם שם פ"ד הט"ז, מירושלמי שם פ"ג ה"ב.

שמחתי . . נלך: תהלים קכב, א.

וכשהגיעו לירושלים . . כל אחד . . ממביאי . . ה"סל" על כתפו: ביכורים פ"ג מ"ד. תוספתא ביכורים פ"ב ה"ה. רמב"ם שם פ"ג הי"ב. פ"ד הי"ז.

ואומרין . . הללו': רמב"ם שם פ"ד הי"ז, מירושלמי שם פ"ג ה"ב.

הללו' הללו איל בקדשו וכו': תהלים מזמור קנ. וראה ביאורו: פרדס שער ב רפ"ג ורפ"ה. ועוד. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' תקפה ואילך. ושי"נ.

וענית ואמרת: תבוא כו, ה. וראה לקוטי לוי יצחק לנ"ך ע' רמד.

אני לדודי ודודי לי: שה"ש ו, ג. - ר"ת אלול (נסמן במכתב ח"י אלול ש.ו. הערה ד"ה זה) ונדפס לעיל). וכמשל הידוע של רבנו הזקן: לקו"ת פ' ראה ד"ה אני לדודי הא' ס"א (לב, ב). וראה ד"ה אני לדודי תשמ"ו (סה"מ מלוקס ח"א ע' תסז ואילך), השייכות דמאמר זה (שבלקו"ת) לפרשת ראה והרמו לדרך לב. תורה, עבודה וגמילות חסדים: שלושת העמודים שעליהם העולם עומד וקיים - אבות פ"א מ"ב. שם

* * *

ויהי רצון, שכל אחד ואחת ינצלו את ימי-הסגולה האחרונים של חודש-הסגולה
 אלו, של שנת-הסגולה ה'י' תהא שנת אראנו לפלאות - במידה המלאה,
 ושנוכה מיד ל"תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך וירשתה וישבת בה", עד שכל
 יהודי מיישב מיד את חלקו הפרטי בארץ-ישראל,
 ומביא מיד ביכורים בפשטות, ובשמחה גדולה, בבית-המקדש השלישי, שייבנה על-
 ידי הקב"ה עצמו, מקדש אדניי כוננו ידיך, ומעשה ידינו כוננהו,
 בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות
 לארצנו, תיכף ומיד ממש.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה
 לשנה טובה ומתוקה בכל

מנחם שניאורסאהן

מ"ח. וראה ד"ה על שלשה דברים העולם עומד שנאמר ב"הנכות ביהכנ"ס, כ"א אלו, ש"ת" (נדפס
 בסה"מ ה'ש"ת ע' 160 ואילך). ד"ה זה בסה"מ מלוקט ח"ד ע' שפג ואילך.
 חודש-הסגולה אלו: שבו הוא זמן התגלות י"ג מדות הרחמים - לקורת ד"ה הנ"ל שם (לב, א"ב). ד"ה
 זה הב' ס"א (לג, א). שם ד"ה ושמתי כדכד הא' ס"א (כד, ד). מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ס"ע תכב
 ואילך, ובהנסמן שם בהערה ד"ה הנזכר בספרי הקבלה.
 ה'י' תהא שנת אראנו לפלאות: ראה בארוכה מכתבים כלליים לחג הפסח שנה זו*.
 בבית-המקדש השלישי, שייבנה על-ידי הקב"ה עצמו: פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. תוד"ה אין -
 שבועות טו, ריש ע"ב. זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א. תקו"ז תיקון ת. פרש"י עה"פ מקדש אדניי כוננו
 ידיך.

מקדש אדניי כוננו ידיך: בשלח טו, יז.
 ומעשה ידינו כוננהו: תהלים צדי"ק, יז (טו"ב). ובמדרש תהלים עה"פ: לעתיד לבוא אני אבנה אותו
 ומשרה שכינתי בתוכו ואינו חרב לעולם.

* נדפסו בסה"ש תנש"א ח"ב ע' 883 ואילך. המו"ל.

נוסח המברק שהואיל כ"ק אדמו"ר שליט"א
 לשלוח לאנ"ש ש'י בכל מרחבי תבל
 לקראת ראש השנה, ה'תשנ"ב

לשנה טובה תכתבו ותחתמו.

/מקום החתימה/

לזכות

הוד כבוד קדושת

אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח שי' לעולם ועד

מתוך חיים נצחיים טובים מתוקים ושמחים

בלי הפסק בינתיים

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,

חסידיו ומכלל ישראל,

וינהיג את כולנו מתוך בריאות הנכונה,

ויעלה תיכף ומי"ד ממ"ש את כל בני שליט"א

קוממיות לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה,

והעיקר תיכף ומיד ממש

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

